

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/36/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118200746
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4118200746.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, vo veci starostlivosti súdu maloleté dieťa: E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., L. XX, otec E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., D. XXX/X, zastúpený JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, advokátkou so sídlom Nitra, Sládkovičova 7, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o úpravu styku, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 3. augusta 2018, č. k. 13P/16/2018-95, taktó

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP" a § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len "CMP") uznesením zo dňa 3. augusta 2018, č. k. 13P/16/2018-95 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 16.7.2018 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal súd upraviť styk otca s mal. E. D., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý utorok od 16.30 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 18.00 hod. až do právoplatného skončenia konania o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že vo veci samej prebieha konanie o úpravu styku otca s maloletým z dôvodu, že matka dieťaťa bráni v styku otca s maloletým. Vo veci bol ustanovený znalec v odbore psychológia a konanie sa tým predíži. Otec absolvoval na pokyn súdu vyšetrenie na užívanie omamných a psychotropných látok s negatívnym výsledkom a toho času nie je konzumentom omamných a psychotropných látok. Nadviazanie kontaktu s dieťaťom sa snaží aj prostredníctvom klinického psychológa PhDr. G., pričom matka sa z prvého stretnutia u psychologičky dňa 7.5.2018 ospravedlnila z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti a na ďalšie stretnutie 9.7.2018 neprišla pre pracovnú vyťaženosť a chorobu. Augustového termínu sa zúčastniť nemôže z dôvodu, že maloletému majú vyberať mandle. Otec je bez kontaktu s dieťaťom 7 mesiacov, nepodarilo sa mu dieťa zastihnúť ani v škôlke, zrejme ho tam matka nedáva.

2.2. Dňa 10.5.2018 otec predložil súdu psychologický nález, ktorého súčasťou je vyjadrenie, že trauma maloletého od incidentu opísaného matkou podľa psychológa už nemôže pretrvávať v masívnej forme. Otec predložil dôkazy (lekársky nález, negatívne testy na užívanie omamných a psychotropných látok), ktoré preukázali, že matka dieťaťa bráni v styku s otcom a je predpoklad, že bude vytvárať prietahy aj v poskytnutí súčinnosti ustanovenej znalkyni. Preto žiada dočasne upraviť pomery účastníkov nariadením neodkladného opatrenia. Otec predložil správu PhDr. G. zo dňa 7.5.2018 z konzultácie a správu zo dňa 9.7.2018 ohľadom skutočnosti, prečo sa matka nezúčastnila stanovenej konzultácie.

3.1. Zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý zrealizoval pohovor s maloletým E. D. dňa XX.X.XXXX súd zistil, že komunikácia s maloletým bola sťažená, dieťa buď na otázky kolízneho opatrovníka vôbec nereagovalo, alebo odpovedalo jednoslovnými odpoveďami: áno alebo nie. Na otázky smerujúce k otcovi maloletý uviedol, že tatino je zlý, pretože videl ako sa ocino s maminou hádali. Na otázky, ktorými sa snažili rozvieť odpoveď dieťaťa, maloletý vôbec neodpovedal, ako keby nevnímal, neskôr na otázku, že či by sa chcel hrať s tatinom, odpovedal, že áno. Mentálne ako aj vyjadrovacie schopnosti maloletého neboli dostatočné na to, aby bolo možné s maloletým vykonať objektívny pohovor.

3.2. Matka sa vyjadrila po realizácii pohovoru, že s návrhom otca nesúhlasí, a ak, tak jedine za jej prítomnosti, aj to po konzultácii u psychológa, ktorá by sa mala realizovať v prvej polovici mesiaca 8/2018. Matke bolo odporučené čo najskôr začať spolupracovať s pedopsychiatriu.

3.3. Kolízny opatrovník navrhol upraviť neodkladným opatrením styk otca s maloletým na každú stredu od 16.30 hod. do 18.00 hod. a v sobotu od 16.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky, nakoľko je v záujme dieťaťa, aby nedošlo k celkovému odcudzeniu medzi ním a otcom.

4.1. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že dňa 18.01.2018 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal súd upraviť styk otca s mal. E. D. na každú utorok od 16.30 hod. do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. až do právoplatného skončenia konania o úprave styku otca s maloletým dieťaťom a aj vo veci samej žiadal takto upraviť jeho styk s dieťaťom. Návrh odôvodnil tým, že od 04.12.2017, po konflikte s matkou maloletého, mu matka dieťaťa bráni v kontakte s dieťaťom, s maloletým sa vôbec nestretol. Od rozvodu manželstva jeho styk s dieťaťom prebiehal pravidelne cca každý druhý deň. Nariadením neodkladného opatrenia mu bude umožnený aspoň čiastočný kontakt s dieťaťom a v prípade, že sa so synom nebude stretávať, môže to veľmi vážne a natrvalo narušiť ich vzťah.

4.2. Matka dieťaťa vo vyjadrení k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že na otca podala trestné oznámenie po tom, ako na ňu fyzicky zaútočil v prítomnosti maloletého syna počas jazdy autom a išlo o opakovaný útok. Maloletý má od spomínaného dňa strach z navrhovateľa, nočné mory, začal sa pocikávať a stav dieťaťa musela riešiť s detskou psychologičkou. Otcovi neumožňuje kontakt s dieťaťom z dôvodu, že by bol po tejto traume nevhodný. Nevhodný je kontakt otca s dieťaťom aj z dôvodu, že otec je drogovovo závislý už 4 roky a pod vplyvom drog prichádza aj na stretnutie s dieťaťom. Pod vplyvom drog vedie aj motorové vozidlo. O jeho drogovej závislosti vedia aj rodičia. Otec dieťaťa ju v manželstve celé roky fyzicky aj psychicky týral, s políciou to neriešila až do posledného incidentu, ktorý bola ohlásit.

4.3. Maloletý má psychické problémy, začal byť agresívny na verejnosti aj v škôlke, kde museli riešiť jeho agresívne správanie a otca odmieta. Kontakt otca s dieťaťom sa realizoval maximálne raz za týždeň, nie každý druhý deň ako tvrdí navrhovateľ.

5.1. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 18.1.2018 uznesením č.k.13P/16/2018-21 zo dňa 19.02.2018 ako nedôvodný zamietol, pretože pred rozhodnutím o úprave rozsahu a spôsobe výkonu styku otca s maloletým dieťaťom vykonať dôkazy na zistenie príčin správania sa maloletého dieťaťa, aký dopad má správanie sa otca na jeho rodičovskú spôsobilosť vo vzťahu k dieťaťu, či nedochádza k ujme na psychickom zdraví dieťaťa resp. k ujme v inej než v zdravotnej oblasti (morálna, osobnostná) vzhľadom k tvrdeniam matky (agresívne správanie otca, fyzické útoky otca na matku v prítomnosti maloletého dieťaťa, problémy s užívaním omamných látok zo strany otca), ale hlavne vzhľadom k problematickému správaniu sa maloletého dieťaťa - agresívne správanie vo vzťahu k niektorým deťom, ale aj k dospelým, potvrdené predškolským zariadením, ktoré maloletý navštevuje, ako aj k vyjadreniam dieťaťa voči otcovi (tato bije mamu, tato je zlý).

5.2. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 12CoP/8/2018-34 zo dňa 27.03.2018 rozhodnutie Okresného súdu Nitra potvrdil a v odôvodnení uviedol, že vzhľadom na vyjadrenia kolízneho opatrovníka, materskej školy a tiež vyjadrenia matky o správaní sa maloletého dieťaťa a jeho výrokov na adresu otca by v súčasnosti nebolo v najlepšom záujme maloletého dieťa do vykonania dokazovania, ktorým budú zistené príčiny negatívneho správania sa dieťaťa a jeho vzťah k otcovi, aby až do rozhodnutia vo veci samej boli dočasne upravované vzťahy otca a syna navrhovaným neodkladným opatrením. Otec

namietal, že nikdy nebolo vyslovené čo i len podozrenie, že by svojmu dieťaťu ubližoval. K tomu však odvolací súd uviedol, že obaja rodičia si musia uvedomiť, že dieťa citlivo vníma ich vzájomné vzťahy a správanie sa a akékoľvek napätie medzi nimi, útoky alebo aj slovné urážky ho nevyhnutne negatívne poznamenávajú. Aj keď rodič priamo neútočí na dieťa, či už fyzicky alebo psychicky, ale pred dieťaťom útočí na druhého rodiča, prirodzene tým ubližuje aj svojmu dieťaťu. Za takej situácie súd posudzuje aj výchovnú spôsobilosť toho - ktorého rodiča, ktorá v sebe subsumuje aj jeho vzťah a správanie sa k druhému rodičovi. V tomto prípade bude teda vhodné so stretávaním otca a syna vyčkať až dovtedy, kým nebude vykonané príslušné dokazovanie pre rozhodnutie vo veci samej s cieľom posúdenia vhodnosti a rozsahu tohto styku.

5.3. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11P/298/2015-29 zo dňa 06.09.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.09.2017, bolo manželstvo rodičov maloletého E. D. rozvedené, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné vo výške 200 eur mesačne. Styk otca s maloletým nebol upravený súdom.

6. Napadnuté uznesenie o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil prvoinštančný súd tým, že od zamietnutia predchádzajúceho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci dočasnej úpravy styku otca s maloletým dieťaťom nenastala taká zmena na strane účastníkov konania, resp. neboli odstránené pochybnosti o vhodnosti súdnej úpravy kontaktov otca s dieťaťom nariadením neodkladného opatrenia. Otec síce súdu predložil potvrdenie lekára zo dňa 20.4.2018 o negatívnom výsledku skríningového vyšetrenia na požitie drog, sám však do konca r. 2017 užívanie návykových látok priznal (obdobie kedy sa mal s maloletým dieťaťom stretávať a kedy malo dôjsť ku konfliktným situáciám s matkou maloletého). Súd naďalej zotrváva na stanovisku, že pred rozhodnutím o úprave rozsahu a spôsobe výkonu styku otca s maloletým dieťaťom vykonať dôkazy na zistenie príčin správania sa maloletého dieťaťa, aký dopad má správanie sa otca na jeho rodičovskú spôsobilosť vo vzťahu k dieťaťu, či nedochádza k ujme na psychickom zdraví dieťaťa. Toto stanovisko Okresného súdu Nitra podporil aj Krajský súd v Nitre, keď vo svojom rozhodnutí konštatuje, že v tomto prípade bude vhodné so stretávaním otca a syna vyčkať až dovtedy, kým nebude vykonané príslušné dokazovanie pre rozhodnutie vo veci samej. Preto v konaní vo veci samej bolo súdom nariadené znalecké dokazovanie, ktoré má z odborného hľadiska posúdiť, aký vplyv malo správanie sa rodičov pred ich rozchodom na ich maloleté dieťaťa, posúdiť vhodnosť a rozsah kontaktov otca s maloletým dieťaťom. Od mesiaca 5/2018 došlo dva krát k výmene znalca (z dôvodov nemožnosti vypracovať znalecký posudok v stanovenom termíne pre pracovnú zaneprázdnenosť) a konanie je v súčasnosti v štádiu odovzdania spisového materiálu znalcovi, ktorý do 40 dní súdu predloží znalecký posudok.

7. V závere apeloval na rodičov (hlavne na matku maloletého dieťaťa), aby začali riadne realizovať psychologickú intervenciu v ambulancii PhDr. G., v starostlivosti ktorej je maloleté dieťaťa a pokiaľ psychológ dieťa a otca vyšetří, nech sa riadia odporúčaniami psychológa v otázke kontaktov otca s dieťaťom. Uviedol, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa v dôsledku odcudzenia sa v dôsledku nerealizácie kontaktov je neskôr len ťažko napravitelná, avšak pokiaľ nebude súdu odborným posudkom objasnená skutočnosť problematického správania sa dieťaťa, nie je v záujme maloletého dieťaťa upraviť kontakty maloletého a otca neodkladným opatrením.

8. Svoje rozhodnutie prvoinštančný súd právne odôvodnil podľa ustanovení § 2 ods. 2 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 328 ods. 1 a 2 CSP.

9.1. Proti tomuto uzneseniu podal otec maloletého dieťaťa v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom poukázal na to, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s predloženými psychologickými nálezmi, ktorého súčasťou je vyjadrenie konajúcej psychologičky, že trauma od incidentu opisovaná matkou, podľa nej už u dieťaťa nemôže pretrvávať v masívnej forme, že nočné pomočovanie môže byť v tom veku bez patológie, že nevidí dôvod, prečo by dieťa s otcom nemohlo byť aspoň niekoľko hodín a že nevidí dôvod na nepokračovaní vzťahu otca a dieťaťa. Rovnako súd neodôvodnil, z akého dôvodu neakceptoval ani návrh kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol upraviť styk otca s maloletým dieťaťom neodkladným opatrením, aj keď za prítomnosti matky. Súd sa takisto nevysporiadal so skutočnosťou, že matka maloletého dieťaťa bráni v styku otca s maloletým dieťaťom aj pri prítomnosti psychológa a vytvára prietahy pri akomkoľvek poskytnutí súčinnosti odborníkom, čím sa vytvára ďalší priestor na manipuláciu matky s dieťaťom a vytvorenie negatívneho javu zavrhovania jedného rodiča dieťaťom, čo je najväčšou hrozbou pre dieťa, ktoré je odtrhnuté od druhého rodiča.

9.2. Argumentáciu súdu, že za to, že v minulosti priznal užitie marihuany, mu teraz, aj keď už neužíva žiadne omamné a psychotropné látky (čo preukázal), má právo odňať rodičovské právo stretnúť sa so svojím dieťaťom aspoň 2x za týždeň na dve hodiny považuje za nesprávnu. Trval na tom, že kým mu neboli rodičovské práva právoplatne odňaté, tak na ne má právo. Poukázal na to, že s dieťaťom nebol už takmer 9 mesiacov. Apeloval na súd, aby zabránil tomu, že nevyhovením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dieťa ostáva pod výlučným vplyvom matky, ktorej konanie je len žiarlivostnou pomstou, pričom u takto malého dieťaťa už aj krátka doba odlúčenia od druhého rodiča a výlučný vplyv zavrhujúceho rodiča môže spôsobiť nenapraviteľné škody na psychike dieťaťa a jeho vzťahu k druhému rodičovi. Súd porušil jeho práva vyplývajúce zo Zákona o rodine ako aj právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, ako aj ústavné práva rodiča a dieťaťa, zaručené čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal tiež na matku, ktorá si 8 mesiacov nenašla čas na psychologickú pomoc. Navrhol v rámci autoremedúry, resp. v rámci inštančného postupu nariadiť žiadané neodkladné opatrenie.

10. Na výzvu odvolacieho súdu sa k odvolaniu matka a kolízny opatrovník nevyjadрили.

11. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote oprávnená osoba - otec mal. dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12.1. Podľa § 389 ods. 1 písm. c / CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak, súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

12.2. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12.3. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

12.4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13.1. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13.2. V ustanovení § 325 ods. 2 pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

13.3. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13.4. Podľa § 329 ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa pri všetkých akciách týkajúcich sa detí, či už podniknutých verejnými alebo súkromnými inštitúciami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi orgánmi alebo zákonodarnými zbormi, najlepšie záujmy dieťaťa musia byť prvoradé.

15.1. Z obsahu spisu vyplýva, že otec maloletého E. doručil súdu prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 16. júla 2018, ktorému predchádzal súdom prvej inštancie zamietnutý

návrh z 15. januára 2018 (doručený súdu prvej inštancie 18.1.2018) uznesením súdu prvej inštancie z 19. februára 2018, č. k. 13P/16/2018-21, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. marca 2018, č. k. 12CoP/8/2018-34. Uvedené procesné skutočnosti boli realizované v konaní o úprave styku k maloletému dieťaťu, ktoré začalo podaním návrhu otca návrhu zo dňa 15. januára 2018 na úpravu styku s maloletým dieťaťom, v rámci ktorého bol obsiahnutý aj spomínaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručený súdu dňa 18.1.2018 .

15.2. Návrh vo veci samej otec odôvodňoval okrem iného tým, že styk po rozvoze (9/2017) prebiehal pravidelne, cca každý druhý deň. V návrhu uviedol, tiež svoj pohľad na incident zo dňa 4.12.2017 s matkou maloletého, pričom od toho obdobia matka nekomunikuje a bráni v stretávaní s maloletým E.. Vyslovil obavu z možného odcudzenia maloletého k otcovi. Matka vo svojom vyjadrení uviedla svoj pohľad na incident z decembra 2017, pričom uznala, že s otcom sa už od vtedy nestretáva ich syn, maloletý E.. Spomínaný incident mal spočívať v agresívnom správaní a fyzickom útoku na matku, čoho svedkom bol aj maloletý. Súčasťou spisu je aj správa materskej škôlky zo dňa 12.2.2018, správa ÚPSVaR zo dňa 13.2.2018, a ftc. uznesenia o postúpení trestnej veci ČVS- ORP-16/KA-NR-2017 zo dňa 21.1.2018 na pojednanie priestupku.

16. Po rozhodnutí súdu o januárovom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o styku s maloletým, uznesením č. k. 13P/16/2018-21 zo dňa 19.2.2018, jeho zamietnutím a potvrdzujúcim uznesením odvolacieho súdu č. k. 12Cop/8/2018-34 zo dňa 27.3.2018, otec, okrem iného, konštatoval absenciu styku s dieťaťom tretí mesiac, následne sa k veci vyjadril ÚPSVaR v správe zo dňa 10.4.2018. Súd prvej inštancie uskutočnil pojednávanie, ktoré odročil s tým, že uložil otcovi predložiť lekársky test na užívanie omamných a psychotropných látok a konštatoval prizvanie znalca z odboru pedopsychológie a klinickej psychológie. Otec predložil výsledkový skriningový list na používanie omamných a psychotropných látok a správu lekára zo dňa 20.4.2018. Následne súd ustanovil znalca uznesením zo dňa 9.5.2018. Súd uznesením zo dňa 23.5.2018 opätovne zmenil ustanoveného znalca z dôvodu vyťaženia ustanoveného, pričom a aj toho súd následne uznesením zo dňa 18.7.2018 zmenil z dôvodu nekontaktnosti. Na výzvu súdu k podanému júlovému návrhu na neodkladné opatrenie otca sa vyjadril ÚPSVaR správou zo dňa 25.7.2018, v ktorej uviedol, že vykonal pohovor s maloletým toho istého dňa.

17. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je riešiť urgentné situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu, v ktorých by odklad riešenia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej spôsobil ujmu na právach niektorého z dotknutých účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je pritom pre súd rozhodujúcim hľadiskom, ovplyvňujúcim jeho rozhodnutie práve záujem maloletého dieťaťa.

18. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti je potrebné uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

19. Potreba úpravy neodkladným opatrením musí byť naliehavá, čo v sebe zahŕňa najmä časové hľadisko potreby neodkladnej úpravy, ktorá musí prísť v správnom čase (v zásade bezodkladne). Ďalej musí ísť o potrebu nevyhnutnú, ktorá je určovaná samotnou podstatou hrozacej ujmy na právach dotknutej osoby, ktorá sa ich dovoľáva, alebo v prospech ktorej sa posudzujú. A napokon nariadené neodkladné opatrenie sa vyžaduje upraviť primerane tak, aby prostriedky, rozsah a spôsoby jeho realizácie nevybočili z prijateľného, proporcionálneho rámca pomeru ohrozeného práva a následkov, ktoré hrozia po úprave neodkladným opatrením.

20. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že samotné súdne konanie vo veci samej môže prebiehať dlhší čas, čo v sebe nesie riziko fixácie takeého stavu styku maloletého dieťaťa k rodičom, ktoré nemusí zodpovedať oprávneným záujmom (záujmu) maloletej osoby. Indikátorom rizika takej fixácie je nezhoda faktického stavu prebiehajúceho styku s prejavovanou vôľou na konkrétnej inej (širšej, užšej) úprave styku rodiča a maloletého dieťaťa. Pokiaľ rodič, plniaci si svoje rodičovské poslanie dôvodne rozpozna záujem maloletého dieťaťa tým, že sa dožaduje styku (najmä rozšírenia), potom je to potrebný

signál pre súd, aby sa zaoberal dôvodnosťou takého prejavu s náležitým skúmaním záujmu dieťaťa. Pri neodkladnom opatrení v prebiehajúcom konaní ide nielen o zisťovanie záujmu dieťaťa, ale odvodené ide aj o ochranu rodičov v ich rovnoprávnom postavení pred súdom, čo je v konečnom dôsledku aj záujmom dieťaťa, pretože len vyrovnaná pozícia v súdnom konaní pri posudzovaní vhodnosti toho ktorého rodiča môže naplňať právo dieťaťa mať oboch rodičov. Nemožno prehliadnuť, že maloleté dieťa v prípade jednostranného a nevyváženého styku z jedným z rodičov, nevie sám rozpoznať svoj záujem, pričom v konfrontácii s odbornými posudkami a súdnym dokazovaním, kedy sa prihliada na záujem dieťaťa aj cez vyjadrenia samotného dieťaťa, môže v konečnom prípade dieťa o naplnenie jeho záujmu prísť. Inými slovami „vyjednávacia“ pozícia toho z rodičov, ktorý nemá priamy výchovný vplyv (najmä pokiaľ nie je cez styk realizovaný vôbec), môže nenávratne poškodiť krehký vzťah druhého z rodičov s dieťaťom. Vyššie uvedené úvahy sú zbavené dôvodnosti v prípade extrémne negatívneho správania rodiča vo vzťahu k druhému z rodičov, resp. k mal. dieťaťu.

21.1. V tomto prípade, ako aj súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd vidí problematiku okolností na strane otca, ktoré pramenili z priznaného skoršieho užívania návykových látok (drog) a taktiež z matkou tvrdeného a aj čiastočne priznaného násilného správania otca z decembra 2017. V súdnom spise sa okrem subjektívne vnímaných udalostí matky a otca nachádza aj uznesenie OORP, ktorým bola trestná vec odstúpená na priestupkové konanie. Zo skutkovej vety bolo možno vyčítať udalosti z obdobia rokov 2015 a 2016. Nemožno vo všeobecnosti prehliadnuť, že správanie osoby pod vplyvom návykových alebo psychotropných látok nemôže byť správaním, ktoré má vhodný vplyv na dieťa, preto taký vplyv nemôže byť v záujme mal. dieťaťa. Obdobne to platí aj o agresívnych výstupoch, najmä ktoré sa dejú v prítomnosti maloletého dieťaťa, čo samozrejme môže mať vplyv na dieťa. To všetko sú negatívne okolnosti, ktoré sprevádzajú otca a tento prípad.

21.2. Na druhej strane je potrebné mať na zreteli, že z konania v žiadnom prípade nevyplývalo, že by priame agresívne správanie otca smerovalo voči maloletému E.. Naopak, z postoja otca v konaní a z „nesporných“ skutočností ohľadne faktického styku otca a mal. E. v období po rozvoze (či už, každý druhý deň, čo tvrdil otec, alebo raz za týždeň, čo uviedla matka) možno v tejto fáze zistiť, že otec má o dieťa záujem. Aktuálnemu stavu otca mohla nasvedčovať aj správa klinickej psychologičky PhDr. C. G. zo dňa 7.5.2018, v ktorom identifikovala otca s normálnym kontaktom, bez pozoruhodností, bez výkyvov nálad a bez porúch koncentrácie. Sekundárne súdom zistenými okolnosťami boli okolnosti na strane maloletého E., ktoré spočívali v jeho správaní (zrejme v predškolskom zariadení), avšak bolo potrebné zistiť zdroj takéhoto správania dieťaťa a to, či vplyvom otca nedochádza k takémuto správaniu.

22. Odvolací súd primárne ale poukazuje na odvolacie dôvody otca a existenciu vyjadrenia PhDr. G. zo dňa 27.3.2018 a zo dňa 7.5.2018, ktorá uviedla, že podľa nej trauma už nemôže pretrvávať a enuresis môže byť v tomto veku dieťaťa bez patológie. Na posledné z možných termínov (pred rozhodnutím súdu napadnutým uznesením) sedení s maloletým u PhDr. G. dňa 9.7.2018 sa matka s maloletým nedostavila pre pracovné povinnosti.

23. Zo správy ÚPSVaR zo dňa 25.7.2018 možno zistiť, že matka sa stavala nesúhlasne k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku otca s dieťaťom, a ak súhlasila so stykom, tak len za jej prítomnosti a po konzultácii s PhDr. G.. Kolízny opatrovník navrhol upraviť neodkladným opatrením styk otca s maloletým E. za prítomnosti matky. Následne súd prvej inštancie zamietol návrh otca napadnutým uznesením.

24. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie sa celkom nevysporiadal so skutočnosťou, že otec dieťaťa v čase rozhodovania bol fakticky bez styku s maloletým po dobu 7 mesiacov, čo zjavne môže mať vplyv na formovanie neskoršieho záujmu dieťaťa a taktiež postavenie otca v súdnom konaní. S poukazom na svoje februárové zamietajúce uznesenie a potvrdzujúce uznesenie krajského súdu v zásade založil, berúc v úvahu negatívny skriningový test otca, nevyhovenie návrhu na tých dôvodoch, že otec užíval drogy do konca roku 2017 a jeho správanie k matke a nezistený ale potencionálne negatívny vplyv otca na dieťa, ktoré má nevhodné správanie. Skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu síce poukazovalo na potrebu prednostného odborného zisťovania rozhodujúcich skutočností, ale je treba mať na zreteli nielen uplynulý čas od faktického odlúčenia (absencie akéhokoľvek styku) otca a maloletého (bez ohľadu na dôvody, ktoré spôsobili, že odborný posudok zadaný súdom do rozhodovania o neodkladnom opatrení neexistoval), ale aj ďalšie skutočnosti, ako napr. otcova abstinencia od omamných látok, ale taktiež čas uplynulý od začatia konania, kedy

aj matka majúci záujem na zisťovaní vhodnosti styku otca s maloletým, mala k súčinnosti so psychologickým poradenstvom pristupovať aktívnejšie. Uvedené okolnosti indikujú to, že nemožno apriori vylúčiť možnosť kontaktu otca s maloletým dieťaťom, hoci by konanie (znalecké dokazovanie) z akýchkoľvek dôvodov mohlo trvať hoci aj mesiace. Najmä ak existujú prostriedky ochrany v podobe prítomnosti matky pri styku a podobne.

25.1. Odvolací súd prihliadol na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal jednak so správami PhDr. G., návrhom kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia za prítomnosti matky, a tiež prakticky bez bližšieho zdôvodnenia (okrem konštatovania jeho existencie) nebral do úvahy predložený negatívny test otca na omamné a psychotropné látku, a v neposlednom rade nebola zdôvodnená primeranosť zamietajúcej úpravy vo vzťahu k času, ktorý plynie bez toho aby otec mal reálny vplyv na dieťa (aspoň svojou prítomnosťou za prítomnosti matky) a záujmu dieťaťa.

25.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že nenastala taká zmena na strane účastníkov konania (resp. odstránenie pochybnosti o vhodnosti súdnej úpravy kontaktov otca s dieťaťom), ktorá by nariadenie neodkladného opatrenia odôvodňovala. Aj vzhľadom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Týmto postupom bude umožnené súdu prvej inštancie z celej mozaiky rozhodujúcich skutočností, spolu s ďalšími zistenými skutočnosťami rozhodnúť o návrhu otca tak, aby bol čo najlepšie podchytený záujem dieťaťa a vylúčené pochybnosti o negatívnych okolnostiach na strane otca. Ďalšími zisťovanými skutočnosťami budú aj matkou avizovaná správa z ďalšieho sedenia u PhDr. G., správa kolízneho opatrovníka, (prípadne) od otca maloletého dieťaťa vyžiadaného alebo iniciatívne otcom predložený aktuálny test na užitie návykových a psychotropných látok a tiež prípadne vyžiadaného písomného vyjadrenia ustanoveného znalca podľa § 206 CSP (pred tým ako podá komplexný znalecký posudok) a to všetko za predpokladu vybavenia uvedeného v primeranom čase potrebného pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. V prípade nedostupnosti ďalších zistiteľných a zisťovaných skutočností súd prvej inštancie náležite odôvodní, prečo nemožno upraviť neodkladným opatrením styk otca s maloletým za prítomnosti matky (hoci aj v kratšom časovom úseku ako žiada otec), resp. v spolupráci s kolíznym opatrovníkom, pretože matka sa aj vyjadrila, že ak styk, tak „iba“ v jej prítomnosti.

26. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).